

Gerzsényi Gabriella

ÍGY ÉLÜNK MI

1. RÉSZ, HÉTFŐ

Süni a kanapén ül. Az új kanapén, amit alig pár hónapja vásároltak. Amelyiknek négy különálló ülőkéje van, mindegyik ülőke saját, állítható fejtámlával és lábtartóval. Mindennek a tetejébe a lábtartót motor hajtja, csak a gombot kellett megnyomni. Az ülőke oldalában vannak a gombok. Az előrébb lévő gomb megnyomásával a lábtartó emelkedni kezd, a hátrébb lévő megnyomásával süllyedni. Ha valaki hosszan nyomja az előrébb lévő gombot, egy idő után nem csak a lábtartó emelkedik, hanem az ülőke dőlésszöge is megváltozik, elkezd előrébb csúszni, a háttámla pedig enyhén hátrafelé dől. A folyamat végére majdnem fekvő helyzetbe lehet kerülni. Majdnem. A fekvő helyzet inkább a teljesen vízszintes. Amelyben lehet hason és hanyatt (háton) is feküdni. Vagy éppen oldalt, felhúzott térdekkal. Kinek hogy kényelmes. Avagy kinek hogyan rendeli az orvos. Mert ha az orvos másképpen nem rendeli, akkor lehet hason, hanyatt és oldalt is, még hozzá jobb- és baloldalt is. Esetleg el lehet olvasni a használati utasítást, vagy meg lehet kérdezni a gyógyszerészt.

A használati utasítást elolvasták, miután az új kanapét négy izmos fiatalember leemelte a teherautóról, beállította a helyére és üzembe helyezte. A lábtartó motorjaiból vezetékek álltak ki. Ezeknek konnektort kellett találni. A motor árammal működik. Áramszünet idején nem lehet megemelni a lábakat. Mennyivel szerencsésebb, hogy a fejtámlát kézzel lehet fel- és lehajtani, mert akkor azt áramszünet esetén is. A használati utasításból megtudták, hogy éles tárgyaktól óvni kell a kanapé kárpitját. És hogy az anyagon esett foltot hogyan lehet eltávolítani. Megjegyzés: sehoggy. Már van rajta egy világos, ám nagy kiterjedésű folt. Először sötét és kicsi kiterjedésű folt volt. Cirmi ejtette a huzaton, csokoládés kezével. Cirminek mindig csokoládés a keze. Vagy cukorkás. Vagy nyalókás. Vagy süteményes. A sütemény lehet édes és sós is, az mindegy neki. *Egyszerre a kettő is lehet.*

Az asszony megpróbálta eltávolítani a foltot. Először csak saját kútfőből, ahogyan még a nagyanyjától és az anyjától láthatta. Hogy tudniillik nedves szivacs. Beszappanozva. Súrolgatva, dörzsölgetve. A folt halványodott, de nem tűnt el. Másnap megkereste a használati utasítást, elolvasta belőle a tudnivalókat és újfent nekilátott. Az egész ülőke vizes lett, várta, hogy megszáradjon, és nyoma se maradjon az *incidensnek*. Hosszú órák múltán a huzat száraznak volt tekinthető, és csaknem azonos színű volt a mellette lévő ülőke színével. Csaknem. Ha a fény ráesik, látszik, hogy ott már volt egy incidens.

A rajta fekvés milyenségére a használati utasítás nem szolgált iránymutatással. Kipróbálták hát hanyatt fekvé, enyhén görbe testtartásban, mert csak úgy lehetett. Mellékhatások nem jelentkeztek. Rövidtávúak semmiképpen. Kényelmes heverészést ad. Hosszabb távú mellékhatások tekintetében egyelőre nem telt el kellő hosszúságú idő. De résen vannak, hogy idejében közbeléphessenek, ha a hatások már kezdődnek. Hogy csírájában elfojtsák. Az asszony meg is mondta, hogy nem kell mindig felemelt lábbal ülni. Nem a testüket félti, inkább a motort. Ami esetleg nem bírja a megterhelő igénybevételt. Hogy naponta többször, fel-le. Sőt, olykor sűrű egymásutánban fel-le-fel-le-feeeeel-méggfeljebb-méggémméggé-aztánegyszerleeeeeee-deavégénmegint kicsikétfeeeeel. Ezt Cirmi szereti csinálni. *Szórakozásból*.

Süni nem használja a lábtartót. A fejtámlát sem. Úgy ül a kanapén, ahogy átlagos kanapén szokás. Egyenes derék (hiszen *derék* gyerekről van szó!), térdek derékszögben (még e tekintetben is derék gyerek), talpak a földön. Ha leül a kanapéra, annak oka van. Nem pusztán *szórakozásból* ül rajta. Írógép van az ölében. Réges-régi, hangosan kalapáló, fekete írógép. Azt püföli. Nem haragból, csak úgy, *semlegesén*. Ír rajta. Mesét ír. Maga találta ki. Kiskorától fogva mindig kitalál valamit. Költ. Szövi a történet szövetét. Fonja a fonalát. Új szavakat alkot. És látja a szavakat.

Már nem kicsi. Dezodor is kell neki. Vett az asszony. Hogy azt hogyan kell használni, kérdezte a kamasz. Odateszed a hónaljadra, és bedörzsölöd a golyóval, így az utasítás, az asszonytól. Ha az orvos másképpen nem rendel. Nem rendelte. Segített. Attól fogva a pólóinak a hónalj-része nem savanykásan pállott testszagot küld a közelről szimatoló anyai orrba (mosás előtt szokása a *szimatolás*, mert amin sem orral, sem szemmel észrevehető rendellenesség nincsen, az ne foglalja a

helyet a mosógépben, és arra ne pazaroljanak mosószeret – az asszony szereti a környezetet, és védi is, ahol csak tudja). Pelyhedzik a bajusza. Éppen csak, de mégis. A felső ajka és az orra közötti sáv két széle határozottan szürkés árnyalatot öltött, sötétebb, mint a közepe. Borotva nem kell azért még neki. Borotvahab sem.

Pedig hab van otthon. Cirminek. Kísérleteket végez vele. Összekeveri ragasztóval, mosogatószerrel, szóda-bikarbónával. Néha külön-külön, máskor egyszerre az összessel. Lesz belőle ragacsos trutumó. *Slime*-ot szeretne, ami leginkább egy medúzára hasonlít. Az asszony, amikor még gyerek volt, talált a tenger vizében medúzát, tenyerébe vette és élvezte, ahogy ujjait összezárva, kezét szorítva távozik a réseken a zselés anyag. Nem csípte meg egyik sem. Bizonyára már döglött medúzák voltak. Az interneten hemzsegnek az otthoni slime-készítéstről szóló videók, receptek, ötletek. Cirmi szereti kipróbálni őket. Megy az edénybe a sok drága alapanyag, keveri-kavarja, dagasztja, habarja.

A végén pedig megy az egész a szemetesbe. Persze, nem a szelektívbe, hanem a vegyes háztartási hulladékok közé. Ha nagyon híg, egyenesen a vécészébe. Az asszony nem tudja, örüljön-e. És meddig tűrje. Hagyni kell a gyerek kreativitását kibontakozni. Hadd tapasztaljon. Csakhogy mindennek van határa. És ára. Egy újszülöttnak minden vicc új. Cirmi nem újszülött, hatodik osztályos. Mindazonáltal mindent ki szeretne próbálni. Pontosabban: ki *akar* próbálni. Ő mindig mindent akar, nem pedig szeretne. Talált interneten olyan karkötőt is, ami *vonzza a gazdagságot*. Meg akarta rendelni. Az asszony nem engedte. A férfi sem. Egyelőre lekerült a napirendről. Félő azonban, hogy nem tűnt végleg el, csak lapít valahol, és újra elő fog bújni. Hanem amíg lapít, addig nem idegeskednek miatta. Szemet hunynak fölötte.

Süni mostanság bozontos. Az asszony be akarta jelenteni a fodrászhoz, hanem a kamasz megmakacsolta magát, hogy korai az még. Nő a sörénye. A Süni név azért rajtaragadt. Eredetileg Kissün volt. Életének valahol a 27. és 28. órája környékén keresztelte el így a férfi, amikor meglátta a kórházban. Mert születéskor még rajta maradt a máz, amitől a haja lelapult a feje tetejére. Ráadásul, mindennek a tetejébe (a fejének a tetejébe!) még egy kis sapkát is kapott. Hogy tudniillik a jó meleg után, ami *odabent* volt, nehogy *idekint* huzatot

kapjon. Másnap azután a nővérke megfüröszttötte. Levette a sapkát, lemosta a mázat, és kiderült, hogy égnek álló sötétbarna haja van. Akkor lett Kissün. Amikor nagyobb lett, elhagyták a kist. Néha Sünikét mondtak, aztán elhagyták a kicsinyítő képzőt is. Ma már a Sünit is csak akkor használják, ha maguk vannak. Mások előtt, ugye, kínos lenne.

Süni beletúr a bozontjába, majd idegesen lecsapja maga mellé az írógépet. Nem tekeredik a szalag. Öreg darab, igazi *retró*. Ebben a családban szeretik a régi holmit. Szenesvasaló is van. Az asszony próbált vele vasalni, mert jó nehéz, és nem kell nyomni. Felforrósította a főzőlapon, aztán rá a ruhára. Sima lett, abban nem volt hiba. Csakhogy a fekete monstrum pökdösni is szokott. A legváratlanabb pillanatban, alattomosan, a szép világos ing vagy asztalterítő kellok közepébe pacázik egy sötétet. Az asszony kipucolta. Átsikálta vízzel, kefével. A belsejébe is vizet eresztett, és hagyta állni egy éjszakán át, hogy a piszok (a hajdan benne volt szén nyoma) jól kioldódjon. A vasaló nem akart már vasalóként szolgálni, ezért bosszúból az erőszakos bánásmódot másnap reggelre berozsdásodott. Az asszony dühösen közölte, hogy akkor eztán az új vasalóval fog, hiába kell azt erősen *nyomni*. A vasaló megsértődött, és duzzogva befordult a mosókonyha sarkában a fal felé. Azóta is ott van, senki sem merte még megzavarni, nehogy mérgében újra pökdösni kezdjen.

A kamasz felemelkedik a kanapéről (ez könnyű művelet neki, mivel a lábtartó nincs felemelve, talpai a földön nyugodnak), remeg az idegességtől a hangja és a pelyhedző bajusza. „Nem tudok így írni, ha nem tekeredik a szalag!” – kiabálja saját magának, de az asszony hallja, mert a közelben van. Két kezén hatalmas konyhai kesztyűvel áll, fogja a tepsit, éppen a sütőből kivéve. „Gyere, egyél egy Kossuth-kiflit.” – invitálja a fiát, hátha Kossuth hívó szavára még a szalag is jobb belátásra tér. A kamasz bánja is már a szalagot, üget. Mert ha egyszer *Kossuth Lajos azt üzente...* Égeti a kezét a gőzölgő tészta, fújkalja és dobálja egyik tenyeréből a másikba. Közben a padlóra szóródnak le a sárga morzsák. Az asszony sóhajt, csóválja a fejét. A tisztaságra persze *senki* nem ügyel. *Ezeknek* semmi se szent. De majd meglátják, ha a *saját* házukban fognak élni. Ott majd megtanulják.

Itt a fejcsoválás lassúbbodik, elbizonytalanodván ama tárgy tekintetében, hogy *mit* is fognak majd ott a kamaszok megtanulni. Mert

ugyebár rendszeretetre neki kellene nevelni őket. Kellett volna. Mostanra már minden bizonnal késő, mert a kamasz lázad minden ellen, amit a *nagyok* mondanak. Főleg, ha a *szülő* az a nagy. És akkor ő most ugyan hiába mondja, hogy ne morzsáljon a süteménnyel, mert ezáltal csakis ő lesz hülyének nyilvánítva, megszegyenítőleg a gőzölgő sütemény társaságában a konyhában magára hagyva, és becsapott ajtó által megrikatva. Ebbéli meggyőződésében hát jobbnak látja nem szólni, hanem csak szó nélkül egy kisebb méretű tányért a fia kezébe beletenni, alapszintű pantomim-tudással érzékeltetve, hogy a morzsáknak szánja.

Három kifli elfogyasztása után a vércukor és az örömet okozó hormonok szintje helyrebillenni látszik. Folytatódhat a gépelés. A szalag is megindul (ugye, ugye, mégiscsak a Kossuth kellett hozzá). „Most melyiket írod?” – így az asszony, a sütemény feldarabolása és porcukorral meghintés közepette, az átadó pult fölött. Tudja, hogy a vállá fölött nem illendő beszélni senkivel. Kamasszal főleg nem. De a pult előtte van, a konyha és a kanapé között, tehát a vállá szóba sem jöhet, a pult fölött meg lehet. „A *pugrác*ról” – dörmögi válaszul egy hang. – „Most *fondorog* éppen.” Daraboló és porcukrot hintő kéz pillanatnyi szünetet tart a levegőben. A szemek elnéznek a pult fölött, az írógépet püfölő alak felé.

Tényleg, a *pugrác*. Ott van már a papíron. Az első *fondorgást* éppen befejezte, és készülődik a következőhöz. Ehhez egy kis erőt és bátorságot kell gyűjtenie. Vékonyka, fekete lábait, amiből három van neki, nyújtogatja, lazítgatja, az izmait feszítgeti. Hol az egyiket, hol a másikat. Az egyik simul a papíron, a másik kidudorodik belőle. A harmadik e két fázis közötti állapotban leledzik. Eztán a hátát, derekát hajlítgatja, egyengeti a csigolyáit. A felsőteste kiemelkedik egy szempillantásnyira a síkból. Karjait, amelyekből a lábai számánál eggyel kevesebb van – apró születési rendellenesség, mert általában a *pugrácok* három lábbal és három karral jönnek a világra – nagy lendülettel a magasba emeli.

Az ezutáni másodpercekben készenlétbe helyezi az egész testét, és *hiszökken* a lapról. Lemászik az írógépről, felfut Süni karján a fejére, összekócolja a haját. Nem látszik semmi különbség, egyébként is kócos az már. Süni nem veszi észre, mert nagyon belemélyed a következő mondatba, amikor a *pugrác* újra *fondorog*. A *pugrác* fiatalos szökellé-

sekkel feljut a pultra, kérdőn néz az asszonyra és a süteményre. Az asszony mosolyogva bólint, mire a pigrác bekap két morzsát. A három lábán támaszkodva áll, kimozdíthatatlan egyensúlyban. A morzsákkal jól tele lett a pofazacskója, rág, csámcsog egy darabig. Amint lenyelte, jólesően megsimogatja a hasát a bal kezével. Hogy így jóllakott, továbbszökell a pulton, bebújik a mézesbödön mögé, ott leheveredik és álomba szenderül. Az asszony egy karalábélevéllel betakargatja.

Alvó gyermek, 1912
(ceruza, papír)